

Charakteristické rysy české kultury v době národního obrození

- ❖ Synkretismus: splývání vědy, publicistiky, umění, obrozenským ideálem je všestranně orientovaný vlastenec.
- ❖ Emancipační úsilí: snaha vyčlenit českou kulturu ze sféry německého vlivu, budování podrobné charakterologie Slovanů
- ❖ Lingvocentrismus : z jazyka jsou vyvozovány základní pojmy obrozenské ideologie – pojem národa a vlasti (J. Jungmann a jeho výrok *V jazyku naše národnost*, toto pojetí překonáváno až v průběhu 2. poloviny 19. století).
- ❖ Překladovost: v popředí stojí jazyková stránka textu, obrozenský překlad se blíží spíše adaptaci, původní autor stojí v pozadí. Překlady jako obohacení slovní zásoby.
- ❖ Mystifikace: obecný kulturní jev romantické Evropy, nejznámější mystifikace v české literatuře (Rukopisy, F.L. Čelakovský – Žofie Jandová, F. Svobodová – Marie Čacká).
- ❖ Specifická autorská a čtenářská základna: charakteristika vlastenecké společnosti a její mikrosvět, vnější znaky příslušnosti k vlastenecké společnosti.

Periodizace obrozenecké literatury

- ❖ 70. léta 18. století – 1814: osvícenský klasicismus, tereziánské a josefínské reformy, elementární předpoklady k rozvoji česky psané literatury (Josef Dobrovský).
- ❖ 1815 – počátek 30. let 19. století: preromantismus, slovanské cítění a nacionalismus, úsilí o vyspělé národní umění a vědu (Josef Jungmann).
- ❖ 30. léta 19. století – 1847: romantismus, přerůstání obrozeneckého programu z oblasti jazykově literární do sféry společenské (Karel Hynek Mácha, Josef Kajetán Tyl).
- ❖ 1848 – skloněk 50. let 19. století: pronikání realismu, politické ambice (Božena Němcová, Karel Havlíček Borovský).

Literatura pro děti a mládež

- ❖ Postupné formování LPM: Jungmann – Historie literatury české (2. vyd. 1847) řadí LPM do oddílu *Libomudrctví, mravné a naučné spisy*. Rozvoj školské literatury, zábavný a lidovýchvonný proud, slovesný folklor a folklorismus (např. ohlasová metoda poezie).